

HEKİM BİRLİĞİ

Sağlık ve Sosyal Hizmetler Çalışanları
Sendikası

GENEL MERKEZ

Sayı : 2024/ 1358
Konu : Geçici Görevlendirmeler Hk.

30.04.2024

Sn. Uz. Dr. Fahrettin KOCA SAĞLIK BAKANI

Hekim Birliği, Sağlık ve Sosyal Hizmetler Çalışanları Sendikası, 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu hükümleri doğrultusunda, sağlıkta şiddetin önlenmesi, hekimlerin ekonomik, sosyal, mesleki hak ve menfaatlerinin korunması ve geliştirilmesi ile idari, mali, hukuki, mesleki ve sosyal sorun ve mağduriyetlerinin giderilmesini sağlamak amacıyla kurulan Kamu Görevlileri Sendikası'dır.

Hekim Birliği Sendikası Yönetim Kurulu ve Başkanlar Kurulu toplantılarında; çalışma koşullarındaki aşırı iş yükü ve yoğun çalışmadan kaynaklanan sorunlar yanında il içi, il dışı ve hatta sınır ötesi '**Geçici Görevlendirmeler**'in hekimler için öncelikli ve çözüm üretilmesi gereken temel problemlerden biri olduğu sonucuna varılmıştır.

Geçici görevlendirmeler, hekimler açısından bezdirici ve yıpratıcı temel bir sorun haline gelmiştir. Geçici görevlendirmelerin birçoğu, ihtiyaç adı altında ancak hiçbir planlama yapılmaksızın, şeffaflık ve liyakat gibi ilkeler gözetilmeksizin, tıbbi ve idari teamüller yok sayılarak, hukuka ve usule açıkça aykırı şekilde yapılmaktadır. Hukuka ve usule aykırılıklar bir tarafa, hekimlerin; liyakat sahibi, uzun ve meşakkatli bir yüksek eğitim gören, ülkemizin milli varlığı niteliğindeki stratejik personel, aile ve sosyal yaşama sahip birer birey ve birer insan olduğu unutulmamalıdır. Basit sayılabilecek bir demirbaş cihazın bir kurumdan bir kuruma geçici olarak verilmesinde bile birçok idari prosedür ve sorumluluk kuralı işletilirken bir aile ve sosyal yaşama sahip bir hekim, insan ve birey olduğu göz ardı edilerek, idari usul ve vicdani teamüllere aykırı olarak, bir telefon mesajı ile geçici göreve gönderilebilmektedir. Örneğin bir EKG cihazı bile bir kurumdan diğer kuruma geçici olarak verilirken cihazın zarar görmemesine ve herhangi bir sorumluluk doğmamasına dikkat edilirken, sosyal bir varlık ve birey olan hekimlerin geçici görevlendirmelerinde, aynı sorumluluk duygusu doğrultusunda gerekli hassasiyet ve özen gösterilmemektedir.

Hekim Birliği olarak, üyelerimizin usul ve hukuka aykırı geçici görevlendirmelerinin birçoğuna karşı kısa sürede yürütmeyi durdurma kararı almakta ve bu hukuka aykırılıkları yargı kararı ile iptal ettirmekteyiz. Ancak geçici görevlendirmelerin bizatihi kendisi ve ilgili yargı süreçleri, hekimler üzerinde baskı, stres ve tükenmişlik gibi çeşitli psikolojik ve davranışsal sorunlar yaratmaktadır. Bu sorunlar çalışan sağlığına ve hizmet sunumuna olumsuz etkiler yaratmaktadır. Ayrıca bu hukuka aykırı geçici görevlendirmeler, gereksiz yargı yükü oluşturmakta, kamu zararına sebep olmakta ve birey mağduriyeti yaratmaktadır. Anayasamız ile evrensel hukuk kural ve ilkeleri gereği, hukuka aykırılıklar sebebiyle kamu zararı ile birey zarar ve mağduriyetine sebep olan sorumlular hakkında disiplin ve ceza sorumluluğuna gidilmelidir. Ayrıca meydana gelen bu zararlar tazmin edilmeli ve sorumlularına rücu edilmelidir. Bu sebeple yargı kararı ile tescil edilen hukuka aykırılıklar nedeniyle gerekli soruşturma işlemleri başlatılmalı ve sorumlular tespit edilerek, gerekli yaptırımlar uygulanmalıdır.

Yukarıda açıklanan hususlar doğrultusunda temel sorunlar alt başlıklar halinde belirlenmiş ve çözüm önerileri sunulmuştur.

1.) İyi Yönetim İlkeleri

İdarenin iyi yönetim ilkeleri; tarafsızlık, dürüstlük, liyakat, nesnellik, saydamlık, hesap verebilirlik, adalet, eşitlik, makul süre ve gerekçeli karar gibi kamu yararını gözeten hukuki ve idari denetim ölçütüdür. Anayasa ile evrensel hukuk ilke ve kuralları ile belirlenen bu ilkeler, Anayasal bir kurum olan Kamu Denetçiliği Kurumu tarafından da esas alınmakta ve değerlendirilmektedir.

Öncelikle iyi yönetim ilkeleri; tüm idareciler tarafından benimsenmeli ve her türlü işlemde rehber olması sağlanmalı ve idari işlemlerin (yetki, sebep, şekil, konu ve maksat) unsurları ile eşdeğer ölçüde esas alınmalıdır.

İyi yönetim ilkeleri kapsamında, geçici görevlendirmeler için il sağlık müdürlüğü bünyelerinde kurullar oluşturulmalıdır. Çalışan temsilcilerinin ve sendikaların da yer alması gereken bu komisyon ve kurullarda, gerçek ihtiyaçlar belirlenmeli, orta ve uzun vadeli planlamalar yapılmalı, ihtiyaç ve görevlendirmenin yaratacağı mağduriyet dengesi değerlendirilmelidir. Geçici görevlendirmeler; çalışan temsilcilerin de yer aldığı, itiraz ve değişikliklerin değerlendirilebildiği, öngörülebilir, orta ve uzun vadeli ve şeffaf bir sistematik içinde gerçekleştirilmelidir.

2.) Geçici Görevlendirmede Usule İlişkin Sorunlar

Geçici görevlendirmelerin; personel istihdam ve planlamasındaki basiretsizlikler karşısında, her ne kadar adı geçici olsa da adeta kalıcı bir çözüm yöntemi olarak kullanıldığı görülmektedir. Birkaç gün öncesinden yapılan bir telefon araması veya cep telefonu mesajı gibi idari usul ve işleyişe aykırı uygulamalarla yapılan geçici görevlendirmeler, Devlet adabına uygun olmadığı gibi usule ve yasaya açıkça aykırıdır.

Yaşamın ve çalışma koşullarının olağan akışını bozan; yaş, hastalık, bildirim süresi, aile bütünlüğü yok sayılarak mesafeler, ulaşım ve konaklama şartları gözetilmeksizin yapılan geçici görevlendirmeler, hekimler için sistematik bir şekilde bezdirici bir hale gelmiştir.

Geçici görevlendirmelerin; **zamanında, tebliğ kriterlerine ve usulüne uygun** usullerle yapılmaması en büyük sorunlardan biridir.

Halbuki; 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 62. maddesine göre *"İlk defa veya yeniden veyahut yer değiştirme suretiyle; a) Aynı yerdeki görevlere atananlar atama emirlerinin kendilerine tebliğ gününü, b) Başka yerdeki görevlere atananlar, atama emirlerinin kendilerine tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içerisinde o yere hareket ederek belli yol süresini, izleyen iş günü içinde işe başlamak zorundadırlar. Savaş ve olağanüstü hallerde bu süre Cumhurbaşkanlığı Kararı ile kısaltılabilir."* ile 6245 sayılı Harcırah Kanunu'nun 59. maddesi gereğince de geçici görevlendirmelerde harcırahın peşin olarak ödenmesi ve memura yeni görevine hareket etmek için 15 gün süre tanınması gerekir.

Bu sebeplerle;

Geçici görevlendirmeler; 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, 7201 sayılı Tebligat Kanunu ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu'nda düzenlenen usullerle en az 15 günlük süre tanınarak, yazılı şekilde tebliğ edilmesi gerekir.

3.) Geçici Görevlendirmelerde Öncelik Sorunları, Rıza ve Gönüllülük Esası

Geçici görevlendirmelerde uyulması gereken Sağlık Bakanlığı Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün 23.05.2014 tarih ve 2014/20 sayılı Genelgesi'nin 6. maddesine göre, il dışı geçici görevlendirmelerde;

- a.) Görevlendirilmek üzere öncelikle gönüllü olan personelin değerlendirmeye alınması,
- b.) Görevlendirilecek olan personelin son 1 (bir) yıl içerisinde il dışına geçici göreve gitmemiş olması,
- c.) Personelin eşinin yurt dışında veya il dışında geçici görevde olması halinde bu durumunu belgelendirmesi,
- ç.) Personelin bayan olması durumunda, gebe veya 5 (beş) yaşından küçük çocuğunun olmaması,
- d.) Personelin eşinden ayrılmış olması halinde, velayetinin kendisinde bulunması şartıyla 13 yaşından küçük çocuğunun olmaması,
- e.) Personelin sağlık mazereti nedeniyle atanmış olmaması,
- f.) Personelin öğrenim mazereti nedeniyle atanmış olmaması, (öğrenim mazereti nedeniyle atanmaların eğitim ve öğretim dönemi dışındaki zamanlarda değerlendirmeye alınması)
- g.) Personelin görev yaptığı sağlık biriminde çalıştığı unvan ve branşta tek olmaması,
- ğ.) Geçici olarak görevlendirileceği bildirilen personel hakkındaki bildirim yazısında personelin adı, soyadı, sicil numarası, telefon (sabit ve GSM) numarası, görev yerinin belirtilmesi,
- h.) Geçici olarak görevlendirilmek üzere ismi bildirilen personele görevi ihmal etme kastıyla izin/rapor verilmesine müsaade edilmemesi, edenler hakkında gerekli inceleme ve soruşturma işlemlerinin hemen başlatılması ve neticenin ilgili merkez teşkilatına bildirilmesi,
- ı.) Geçici olarak görevlendirilen personelin görev yaptığı birimlerin, insan kaynakları yönetim sistemi (İKYS) üzerinden görevlendirme onaylarının tebligat işlemlerini tamamlaması, görevlendirilen personelin en geç 48 saat içerisinde ayrılışlarının sağlanması ve ayrılışlarının İKYS'ye girilmesi,
- i.) Görevlendirme işleminden sonra personelin geçici göreve gitmesine engel bir durumun ortaya çıkması halinde ilgili taşra teşkilatınca değerlendirmenin yapılarak yerine görevlendirilecek personelin bilgileri ile birlikte en geç 48 saat içinde ilgili merkez teşkilatına bildirilmesi gibi hususlara uyulması gerekmektedir.

İl dışı geçici görevlendirmelerde, yukarıdaki genelge hükümlerine maalesef ki uyulmadığı görülmektedir. Bu sebeplerle, personele yapılacak il dışı görevlendirmeler için tüm il sağlık müdürlüklerine mezkûr Genelge hakkında ivedilikle bilgi verilmesi gerekmektedir. Netice itibariyle Genelge 'ye uymalarının sağlanması, uygulama hatalarının ve hukuka aykırılıkların önüne geçecektir.

4.) Devlet Hizmeti Yükümlülüğünü Yapmakta Olan Personel; Mazeret ve Zorunlu Haller Dışında Başka Yere Atanamaz

3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu'nun Ek 6'nci maddesinde; "**Devlet hizmeti yükümlülüğünü yapmakta olan personel; mazeret ve zorunlu haller dışında başka yere atanamaz. Ancak deprem gibi olağanüstü hallerde geçici olarak bir ayı aşmamak üzere veya Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ile Sahil Güvenlik Komutanlığı'nın harekât, salgınla mücadele vb. ihtiyaçları kapsamında yurt içi ve yurt dışında iki aya kadar resen görevlendirilebilir.**" hükmü mevcuttur.

Ayrıca 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 54. maddesinde; "**Sınavlarda başarılı olanlardan Devlet memurluğuna girmek isteyenler başarı listesindeki sıraya ve 47 nci maddeye göre ilan edilen kadro sayısı kadar, kurumlarınca memur aday olarak atanırlar. Aday olarak atanmış Devlet memurunun adaylık süresi bir yıldan az iki yıldan çok olamaz ve bu süre içinde aday memurun başka kurumlara nakli yapılamaz.**" hükmü bulunmaktadır.

Bu sebeplerle Devlet Hizmet Yükümlülüğü görevini yapmakta olanlar için, özel ve ayrı bir düzenleme bulunmakta olup; (3359 sayılı Kanun Ek Madde 6) mevzuat gereğince ancak deprem gibi olağanüstü hallerin bulunduğu durumlarda söz konusu personelin geçici olarak ve bir ayı geçmemek üzere başka bir yere görevlendirilmesi söz konusu olabilecektir. Ancak uygulamada olağanüstü durumu gerektirebilecek herhangi bir olgu veya gerekçeye dayanmadan görevlendirme işlemleri yapıldığı sendikamızca tespit edilmiş olup işbu durum mevzuat hükümlerine açıkça aykırılık teşkil etmektedir.

5.) Geçici Görevlendirme Süresi Bir Mali Yılda 2 Ayı Geçemez

Sağlık Bakanlığı Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliği'nin "Geçici Görevlendirme" başlıklı 11. maddesinde, "(1) Bakanlık (Mülga ibare:RG-2/3/2018-30348) (...) önceden duyurmak suretiyle talepte bulunan personeli geçici olarak görevlendirebileceği gibi ihtiyaç hâlinde re'sen de görevlendirebilir. **Re'sen yapılan geçici görevlendirme süresi bir mali yılda 2 ayı geçemez.**" hükmüne yer verilmiştir.

Sendikamıza ulaşan bilgi ve belgeler doğrultusunda özellikle son dönemde Sağlık Bakanlığı Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliği'nde öngörülen süre dikkate alınmaksızın geçici olarak görevlendirilme işlemleri yapıldığı tarafımızca tespit edilmiştir. İşbu görevlendirmeler hukuka ve mevzuata açıkça aykırılık teşkil etmektedir. Bir an evvel sorumlu kişi/kişiler tespit edilmeli ve tüm kurumlara gerekli bilgilendirme/uyarı yapılmalıdır.

6.) Geçici Görevlendirmelerde Barınma ve Güvenliğe İlişkin Aksaklıklar

İl dışı geçici görevlendirmelerde konaklama ve güvenlik en temel sorunlardan biridir. Şöyle ki;

Mezkur Genelge'nin 5'inci maddesi (e) bendine göre; **geçici görevli personelin görev yapacağı yerin ilgili taşra teşkilatlarının, personelin barınma ve diğer ihtiyaçlarının karşılanması için yardım ve kolaylık sağlaması gerekir.**

Bu sebeple; görev yapılacak yerdeki barınma imkanları güvence altına alındıktan sonra geçici görevlendirme yapılmalıdır. Aksi halde görevlendirilen personelin görevlendirildiği yerde güvenlik zafiyeti yaşaması son derece olasıdır. Yaşanacak herhangi bir olumsuz durumda tüm sorumluluk, barınma ve güvenlik konusunda gerekli önlem ve tedbirleri almayan kurumlardadır.

7.) Geçici Görevlendirmelerde Ek Ödeme Sorunları

Geçici görevlendirmelerde ek ödemeler, önemli hak kayıplarına neden olmaktadır. Bakanlık komisyonu ihtiyaç planlaması doğrultusunda geçici görevlendirilenlerin ek ödeme mağduriyetleri giderilirken, planlama dışında geçici görevlendirilenler eksik ödeme almaktadır ve işbu durum sonucunda bu hak kaybı da eşitsizliğe sebep olmaktadır. Bu sebeplerle;

12.08.2022 tarihinde Resmi Gazete'de yayınlanan, **Sağlık Bakanlığı Ek Ödeme Yönetmeliği'nin** Sağlık Tesislerinde Ek Ödeme Hesaplama Usul ve Esaslarını içeren İkinci Bölüm Madde 5/1 g bendi; '**Bakanlıkça oluşturulacak komisyon tarafından ihtiyaç planlaması yapılan yerlere resen geçici olarak görevlendirilen uzman tabip, uzman dış tabibi, tabip ve dış tabiplerine görevlendirildikleri sağlık tesisinden yapılacak ek ödemenin yanında asıl kadrosunun bulunduğu sağlık tesisinden, sağlık tesisi puan ortalaması ve kendi hizmet alanı kadro unvan katsayısı esas alınarak ek ödeme yapılır. Bu şekilde yapılan ek ödeme tutarı toplamı, mesai içi tavan ek ödeme tutarını geçemez.**' maddesine göre geçici görevlendirmeler, komisyon tarafından belirlenen planlama doğrultusunda yapılmalıdır.

Ancak uygulamada Yönetmelik maddesi hükümlerinin uygulanmadığı görülmektedir. Bu sebeple kurumlara gerekli bilgilendirilmenin yapılmasını ve ek ödeme mağduriyeti oluşmaması için mezkur hükmün uygulanmasına yönelik işlemlerin yapılmasını talep ederiz.

8.) Sorumluların Belirlenmesi ve Zararın Tazmini

Hukuka aykırılığı tespit edilen ve özellikle hukuka aykırılığı yargı kararı ile tescil edilerek iptal edilen geçici görevlendirmelerde; bu hukuka aykırı işlemi ile kamu ve birey zararına sebep olan sorumlular tespit edilmeli ve sorumlular hakkında gerekli idari yaptırımlar uygulanarak adli süreç başlatılmalıdır. Ayrıca yargılama masrafı, vekalet ücreti gibi meydana gelen kamu zararları bu

sorumlulara rücu edilmeli ve hukuka aykırı şekilde geçici görevlendirilen hekimin yaşadığı maddi ve manevi zararı giderilmeli ve sorumlularına rücu edilmelidir.

Hukuka aykırı geçici görevlendirmelerde; idari sorumluluğun belirlenmesi, zararın tespiti, tazmini ve rücu edilmesi konusunda doğrudan Teftiş Kurulu Başkanlığı veya Mesleki Sorumluluk Kurulu'na görev ve yetki verilmelidir.

SONUÇ VE İSTEM:

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri ve açıklanan nedenlerle; hekimlerle ilgili planlama ve organizasyondaki yetersizlik ve kusurların yarattığı sorunlara, **geçici görevlendirmelerle çözüm aranmamalı**; gerekli olduğu hallerde ise geçici görevlendirmeler mevzuata, usule ve esasa uygun olarak, **iyi yönetim ilkeleri** doğrultusunda yapılmalıdır. Hukuka aykırı işlemler disiplin sorumluluğu doğurarak suç teşkil edebileceği gibi ayrıca Anayasa gereği, meydana gelen zararın idare tarafından tazmin edilerek **sorumlulara rücu edilmesi** gerekir.

Hukuka aykırı bu geçici görevlendirme işlemleri nedeniyle yargı yükü, kamu zararı ve bir birey olduğu çoğu zaman göz ardı edilen hekimlerin mağduriyetinin oluşmaması adına;

Geçici görevlendirmelerde uyulması gereken esas ve usuller hakkında tüm sağlık müdürlükleri ve kurumlara mevzuata dair bilgilendirilmelerin yapılmasını, kurumlar tarafından icra edilen keyfi uygulamalardan kaçınılması yönünde gerekli uyarıların yapılmasını, iyi yönetim ilkelerine riayet edilmesinin sağlanması ve akabinde gerekli tedbirlerin alınması hususunda gereğini talep ederiz.

Saygılarımızla,
Dr. Av. Dr. Yakup Gökhan DOĞRAMACI
Hekim Birliği Sendikası
Genel Başkanı